

ชื่อโครงการ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทานของส้มโอ
จังหวัดสมุทรสงคราม

แหล่งเงินทุน เงินงบประมาณ ปี 2554

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 300,000 บาท

ระยะเวลาการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2553 ถึง 30 กันยายน 2554

หัวหน้าโครงการวิจัย : รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร

ผู้ร่วมโครงการวิจัย : ผศ.ดร.ธำรงค์ เมฆโหรา

หน่วยงาน : สาขาบริหารธุรกิจและพัฒนากิจการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตส้มโอ จังหวัดสมุทรสงคราม ศึกษาพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทานของส้มโอ จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจส้มโอในจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรกรที่ทำการศึกษานี้ครั้งนี้ คือ ผู้แทนสวนส้มโอทั้งหมดที่เป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาคุณภาพส้มโอ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 41 ราย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตส้มโอเฉลี่ยต่อไร่เป็นเงิน 12,496.97 บาท/ไร่ ประกอบด้วยค่าวัสดุการเกษตร 3,389.97 บาท/ไร่ ค่าแรงงานจ้าง 2,263.32 บาท/ไร่ ค่าแรงงานของตนเอง 6,843.68 บาท/ไร่ ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,020.63 กิโลกรัม/ไร่ เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 22.30 บาท/กก. คิดเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่ 22,760.03 บาท/ไร่ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับจากการผลิตเป็นผลส้มโอ คือ 10,263.06 บาท/ไร่ การศึกษาการจัดการโซ่อุปทานพบว่าผู้ปลูกส้มโอมีการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยรวม 3.69) โดยการจัดการที่ดีที่สุดคือการให้น้ำในสวนส้มโอเป็นประจำ จัดการอยู่ในระดับดีมาก(ค่าเฉลี่ย 4.39) รองลงไปเป็นการใช้สารเคมีอย่างรอบคอบให้อยู่ในระดับปลอดภัย จัดการอยู่ในระดับดี(ค่าเฉลี่ย 4.02) ส่วนจัดการโซ่อุปทานที่มีค่าน้อยที่สุด คือ เรื่องการตรวจสอบดินปลูกอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 3.10) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ทำโดยการพัฒนาเว็บไซต์ของกลุ่มพัฒนาคุณภาพส้มโอขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม พัฒนาได้เว็บไซต์ของกลุ่มที่มีชื่อว่า “กลุ่มพัฒนาคุณภาพส้มโอ จังหวัดสมุทรสงคราม” เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และลดขั้นตอนในการซื้อ/ขายสินค้า รวมทั้งสร้างโอกาสทางการค้าให้แก่กลุ่มฯ ทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ ที่อยู่ของเว็บไซต์นี้คือ www.pomelo-samutsongkram.com งานวิจัยครั้งนี้ ทำการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้แก่กลุ่มฯ ผู้ประกอบการธุรกิจส้มโอ และผู้สนใจ ในจังหวัดสมุทรสงครามเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2554

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนสนับสนุน งานวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ขอขอบคุณ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม กรมส่งเสริม การเกษตร นักศึกษาปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร สมาชิกกลุ่มพัฒนาคุณภาพส้มโอ จังหวัด สมุทรสงครามทุกท่านที่ร่วมกันทำงานวิจัย ให้ข้อมูล รวมทั้งช่วยอำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมืออย่างดี ยิ่งในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ส่งเสริมพัฒนาส้มโอ นำไปสู่การพัฒนาการเกษตรและการพัฒนาสังคมโดยรวมต่อไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	IV
สารบัญภาพ.....	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์.....	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	4
1 แนวคิดการจัดการโซ่อุปทาน.....	4
2 แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในโซ่อุปทาน.....	5
3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	10
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	12
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปลูกส้มโอ.....	12
4.2 การผลิตและการจำหน่ายส้มโอ.....	15
4.3 ปัญหาอุปสรรค.....	20
4.4 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตส้มโอ.....	21
4.5 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทาน.....	22
4.6 การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน.....	26
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	28
5.1 สรุปผล.....	28
5.2 อภิปรายผล.....	28
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	29
บรรณานุกรม.....	30

ภาคผนวก.....	33
--------------	----

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปลูกส้มโอ (ข้อมูลระดับ Nominal Scale).....	13
ตาราง 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปลูกส้มโอ (ระดับ Interval Scale และ Ratio Scale).....	15
ตาราง 4.3 การผลิตและการจำหน่ายส้มโอ (ข้อมูลระดับ Nominal Scale).....	17
ตาราง 4.4 การผลิตและการจำหน่ายส้มโอ (ข้อมูลระดับ Ratio Scale).	19
ตาราง 4.5 ปัญหาอุปสรรค.	20
ตาราง 4.6 ต้นทุนต่อไร่และผลตอบแทนการผลิตส้มโอต่อไร่ปี พ.ศ. 2554	21
ตาราง 4.7 การจัดการโซ่อุปทานส้มโอ.....	22

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 องค์ประกอบโดยรวมของการจัดการโซ่อุปทาน.....	5
ภาพที่ 2 รูปแบบSCOR-Model ระดับที่ 1 ถึง 5 กระบวนการ.....	6
ภาพที่ 3 สภาพการปลุกสั้มโอบของกลุ่มฯ.....	19
ภาพที่ 4 การประชุมกลุ่มฯ.....	24
ภาพที่ 5 การพัฒนาเว็บไซต์ของกลุ่มฯด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม.....	25
ภาพที่ 6 การฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน.....	26
ภาพที่ 7 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27